

[Justitsministeren.]

hvorvidt han modtog anden offentlig støtte, og han oplyste ikke, at han for tiden var indsat i fængsel.

Da politiet på grundlag af hans egne oplysninger fik kendskab til forholdet, blev han anholdt og fængslet sigtet for bedrageri, således som det fremgår af den avisomtale, hr. Poulsgaard henviser til.

I det foreliggende tilfælde, hvor det drejer sig om en ung mand, der må karakteriseres som velbegavet, og som efter det, jeg her har oplyst, har vist vilje og evne til at gennemføre en krævende uddannelse, er tilladelsen til at følge uddannelsen uden for fængslet givet i overensstemmelse med de regler, der gælder for udgang inden for kriminalforsorgen. Men jeg finder det naturligvis yderst beklageligt, at en situation som denne har kunnet opstå. På den anden side må man være opmærksom på, at man bestandig vil komme ud for at skulle afveje den risiko for eventuelle misbrug, en udgangsordning kan medføre, over for de muligheder for en heldigt gennemført resocialisering, der ligger i ordningen. Det ville efter min mening være et unødigt tilbageskridt, hvis denne ulyksalige sag, det indrømmer jeg, skulle medføre almindelige konsekvenser, generelle konsekvenser, med hensyn til mulighederne for at give indsatte adgang til uddannelse også uden for anstalterne. Der kan imidlertid være grund til, at man søger at opstille yderligere garanti for, at sådanne ordninger ikke giver anledning til misbrug. Jeg er informeret om, at kriminalforsorgen allerede har taget dette spørgsmål op.

Poulsgaard (FP):

Jeg vil gerne takke ministeren for et velvilligt svar. Men det centrale i mit spørgsmål er — det er måske mig, der ikke kan udtrykke mig tydeligt nok — at den unge mand, som vi her snakker om, var en af dem, vi kalder farlige forbrydere — det ses alene af den fængselsstraf, han fik — og det kan ikke være særlig betryggende for borgerne, at det kan lade sig gøre, at man kan rejse fra det ene fængsel til det andet, uden at nogen af de ansvarlige myndigheder aner, hvad den indsatte foretager sig.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil da takke hr. Poulsgaard for den

forståelse, der alligevel foreligger fra hr. Poulsgaards side for, at det altid er vanskeligt i de situationer både at prøve at resocialisere mennesker og føre dem tilbage til samfundet og så at fastholde den fornødne kontrol.

Det er rigtigt, at den pågældende unge mand begår et bedrageri ved at søge at få dette studielån, som han selvfølgelig er forpligtet til til sin tid — hvis han magter det, men han er forpligtet til det — at tilbagebetale, men jeg vil gerne understrege, at der ikke er tale om et tilfælde, hvor en indsat i et af vore fængsler begår alvorligere eller farligere kriminalitet under udgangen.

Arentoft (FP):

Jeg vil bare meget kort spørge justitsministeren, om det er justitsministeren bekendt, at den pågældende unge mand også fik kørselsgodtgørelse for at kunne passe sine studier i København.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Det er jeg bekendt med. Jeg kan oplyse, at den kørselsgodtgørelse, der blev ydet, var mindre end det beløb, det ville have kostet at give ham et månedskort med offentlige transportmidler — beløbet lå omkring det samme, men var lidt mindre.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Redegørelse af handelsministeren.

(Redegørelse nr. IV).

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Den energipolitiske debat, som skal finde sted i morgen, er den første lejlighed, folketinget får til en mere indgående og sammenhængende drøftelse af de energipolitiske problemer, som vort samfund vil være stillet over for i den kommende tid.

Man kan nok sige, at en sådan debat burde have fundet sted for år tilbage, for vi har jo længe vidst, at verdens energiresourcer ikke er ubegrænsede, vi har vidst, at vi brugte løs af reserverne i et tempo, som før eller senere måtte give problemer. Men det

[Handelsministeren.]

forhold, at vi frem til energikrisen i efteråret faktisk fik rigelige forsyninger til lave priser, svækkede jo interessen for at fordybe sig alvorligt i disse problemer herhjemme såvel som i andre lande. Derfor kom oliekrisen som et chok for hele den vestlige verden. Men man kan vel sige, at dette chok måske trods de store ulemper, det har været forbundet med, alligevel i en vis forstand var nyttigt. Krisen har i alt fald tvunget os til nu at gå alvorligt i gang med de problemer, der knytter sig til forsyningen med energi og forbruget deraf.

Jeg har gerne villet bidrage til, at folketinget kunne få et solidt grundlag for en sådan debat. Derfor er der før påske tilsendt tingets medlemmer et omfattende materiale, hvori handelsministeriet har forsøgt at belyse energispørgsmålet i en bred sammenhæng. Jeg håber, at debatten i morgen på dette grundlag vil kunne føre til en værdifuld meningsudveksling om de centrale, langsigtede problemer på energiområdet. Der skal jo ikke træffes konkrete beslutninger under en debat af denne karakter, men det skulle gerne blive sådan, at der bliver fremdraget synspunkter og trukket retningslinjer op, som kan tjene til vejledning ved udformningen af den samordnede energipolitik, som nu bliver nødvendig.

Det må være udgangspunktet for vores debat, at verdens energiressourcer er begrænsede, og at vi ikke fortsat kan ødsle med vort forbrug deraf, som vi må erkende at det er sket navnlig i de sidste årtier. De stærkt stigende vækstkurver for energiforbruget må flades ud. Der må økonomiseres med energi i en helt anden grad, end vi hidtil har haft for vane.

Der kan opnås væsentlige besparelser ved en mere rationel anvendelse af energi i alle led af produktion, omsætning og forbrug. Og hvis vi griber dette spørgsmål an på en beslutningsom og effektiv måde, bør det fortsat kunne blive muligt at have en normal økonomisk vækst i vort samfund, uden at man kan sige, at vi derved tærer på uerstattelige energiressourcer.

Der er i den skriftlige redegørelse fremlagt materiale og synspunkter til brug for en fortsat overvejelse af den politik, vi bør følge for at begrænse energiforbruget, jeg

henviser navnlig til kapitel 5 i redegørelsen om energiøkonomi.

Men lige så vigtigt det er at økonomisere med energien, er det jo at sikre, at det behov, som er nødvendigt, kan blive dækket. Vor forsyningspolitik på energiområdet må tage udgangspunkt i en erkendelse af vor faktiske situation, i en realistisk vurdering af de handlingsmuligheder, vi har, og af de mål, vi gerne ser virkeliggjort.

Alle vil nok være enige i, at det må være et centralt mål at begrænse vor hidtil meget ensidige afhængighed af olien, og at denne opgave må stilles i centrum af en energipolitik. Men selv med en koncentreret, besværlig, omkostningskrævende indsats vil det tage en lang årrække at ændre dette forhold på væsentlig vis. Langt op i firserne vil olie, hvad vi end gør, forblive den dominerende faktor i vor energiforsyning.

I denne sammenhæng må man vurdere de centrale energipolitiske aspekter. Alternative forsyningskilder er ikke umiddelbart for hånden, de kan kun mobiliseres på længere sigt. Planerne for de nærmeste års energiforsyning må derfor baseres på forsyningskilder, som vi med rimelig sikkerhed kan regne med vil være til rådighed. Spørgsmålet om udbygning af vor elforsyning alene med konventionelle elværker eller delvis med nukleart brændsel er et centralt problem her. Udbygningen med kernekraftværker rejser store problemer, men de må vurderes i sammenhæng med det spørgsmål, hvorvidt det i de kommende år på økonomisk forsvarelige vilkår vil være muligt at skaffe de betydelige mængder af kul og/eller olie, som vi må have, hvis vi fortsat skal basere os alene på de konventionelle elværker. Udviklingen af andre energiformer, som forskningen arbejder med, brintfusion og solenergi f. eks., vil efter sagkyndiges vurdering ikke give realistiske alternativer i dette århundrede.

Vor fortsatte afhængighed af mineralolien nødvendiggør overvejelser om vores olieforsyningspolitik. Også her kan der være grund til at opfordre til en realistisk vurdering og advare mod forhastede slutninger. Vi må erkende, at det hidtil kendte mønster for verdens olieproduktion og oledistribution er under nedbrydning. Vi tør nok fastslå, at vi vender ikke tilbage til det system, vi

[Handelsministeren.]

kendte før oliekrisen i fjor. Men på den anden side kender vi heller ikke det nye mønster, og netop i den overgangsperiode, vi nu befinder os i, er risikoen for fejldispositioner med vidtrækkende konsekvenser betydelig.

Vor nationale forsyningspolitik, det vil sige importen af råolie, raffinering her i landet, importen af olieprodukter, priserne og fordelingen, må altså tilrettelægges på forudsætninger, der tilvejebringes i en international sammenhæng, som i øjeblikket tegner sig ganske uklart. Disse problemer har vi søgt nærmere at analysere i den skriftlige redegørelse, og de vil sikkert blive et af hovedtemaerne i morgendagens debat. Jeg skal her kun nævne et par af de spørgsmål, vi må tage stilling til, efterhånden som de internationale forudsætninger afklares.

Et af spørgsmålene vedrører statens mulige indkøb af råolie til Danmark. Er det noget, der vil blive nødvendigt, måske på grund af de olieeksporterende landes nye salgspolitik? Foreløbig kan man vel sige, at der tegner sig et muligt behov for et begrænset statsindkøb til supplerer af de mængder råolie, som olieselskaberne selv kan skaffe til oparbejdning på de 3 danske raffinaderier.

Også spørgsmålet om raffinaderikapaciteten fremover må nok tages op til vurdering. Man kan spørge, om det i fremtidige krisesituationer vil være en fordel at være selvforsynende med raffinaderikapacitet i højere grad, end Danmark hidtil har været. Hvis svaret bliver bekræftende, ja, så må man videre spørge, hvordan en eventuel udbygning af kapaciteten kan finde sted, om den eventuelt vil kræve statens medvirken i en eller anden form.

Til de usikre sider af forsyningsproblemet hører også mulighederne for gennem deltagelse i internationalt samarbejde i EF eller i andre grupperinger at opnå en øget sikkerhed for stabile forsyninger. Regeringen holder også nær kontakt med de nordiske lande om mulighederne for et øget samarbejde på energiområdet.

Miljø- og sikkerhedsproblemerne vil få en central placering i de kommende års energipolitik og sikkert også i debatten i morgen. Miljøproblemerne melder sig over en bred front, idet de mere eller mindre på forskellig måde er knyttet til produktionen og anvendelsen af energi i alle dens former.

Også i miljøpolitisk henseende vil det ofte være nødvendigt at foretage en afvejning, træffe et valg mellem alternativer, som hver rummer sine vanskeligheder og problemer. Afvejningen af miljø- og sikkerhedsproblemerne i forbindelse med udbygningen af vor elforsyning, enten alene med konventionelle værker eller delvis med kernekraftværker, er et karakteristisk og aktuelt eksempel på en sådan problemstilling. De elementer, der må indgå i vurderingen af disse miljøproblemer, er beskrevet i det særlige kapitel 7 i redegørelsen, der handler om miljø- og sikkerhedsproblemer. Det fremgår heraf, at begge løsninger rejser store miljøpolitiske problemer, og i sidste instans må det bero på en politisk beslutning, hvilken løsning man vil foretrække.

Sikkerhedsproblemerne i forbindelse med opførelsen af kernekraftværker i Danmark er af en sådan karakter, at folketinget nødvendigvis må deltage i beslutningsprocessen herom. Det er der næppe nogen der vil være uenig i, men formen for tingets medvirken kan nok være en nærmere overvejelse værd. Jeg skal her kun gøre det synspunkt gældende, som er væsentligt for mig, at også i denne sag bør beslutningsprocessen lægges til rette med respekt for vore grundlæggende stats- og forvaltningsretlige principper om, hvordan arbejdsdelingen og samarbejdet mellem regering og folketing bør være. Beslutningsretten må ligge hos folketinget i alle tilfælde, hvor vidtrækkende principielle afgørelser skal træffes. Heri ligger, at spørgsmålet om indførelse af kernekraftværker i Danmark må afgøres af folketinget. Men lige så rigtigt er det efter min mening, at ansvaret for den praktiske gennemførelse af en beslutning må ligge hos regeringen og de i øvrigt kompetente forvaltningsorganer.

Der er tekniske, økonomiske og forsyningsmæssige forhold, som klart taler for, at vi supplerer udbygningen af de konventionelle elværker med opførelse af atomkraftværker, men forudsætningen må være, at de miljø- og sikkerhedsmæssige problemer afklares på tilfredsstillende måde. Det er imidlertid nødvendigt, at der nu kommer en realitetsdrøftelse i gang med henblik på en politisk stillingtagen inden for en rimelig tid.

Jeg skal til sidst pege på det forhold, at vi

[Handelsministeren.]

i fremtiden givetvis kommer til at indrette os på et væsentlig højere prisniveau på energiråstoffer, end vi kendte før oliekrisen, og fastslå som en kendsgerning, at Danmark som et land, der fuldt ud importerer sin energi, dermed er blevet fattigere.

Det ligger uden for energipolitikens egentlige område at behandle de videre konsekvenser . . .

Formanden:

Jeg er ked af at måtte bede om mere ro i salen — det gælder specielt sidekabinettet, hvor der er en næsten utrolig støj.

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Tak, hr. formand.

Det ligger uden for energipolitikens egentlige område at behandle de videre konsekvenser heraf, men måske kunne der være grund til at understrege det forhold, at forringelsen af vor samfundsøkonomi ikke lader sig fjerne ved at give kompensation for de højere energipriser til den ene eller den anden gruppe i samfundet, det være sig til energiforbrug i husholdningerne eller i erhvervslivet. Disse prisforhøjelser rammer jo samfundet over en meget bred front, så sandt som vi alle er energiforbrugere, og den tilskyndelse til at økonomisere med energi og anvende energi på en rationel måde, som ligger i det højere prisniveau, bør efter min opfattelse ikke svækkes eller fordrejes ved særlige tilskudsordninger.

Energikrisen har ramt Danmark på et tidspunkt, hvor vor økonomiske situation og i særlig grad vor betalingsbalance i forvejen er svag, og den opgave at skabe nødvendig balance i vor økonomi har gennem energikrisen fået en yderligere kraftig understregning.

Selve de store investeringsbehov, som venter os i de kommende år på energiområdet, vil jo ikke gøre vore økonomiske problemer lettere. Jeg skal nævne investeringer i større olielagre, måske i et nyt raffinaderi. Udbygningen af elværkerne vil kræve mange milliarder kroner over de kommende 15 år, og det gælder, hvad enten man holder sig til de konventionelle værker, eller man desuden bygger kernekraftværker. Der er også en række energibesparende foranstaltninger, som kræver betydelige investeringer.

Disse økonomiske problemer knytter forbindelsen mellem de spørgsmål, der skal drøftes i morgen, og den debat, der senere skal finde sted her i tinget på grundlag af perspektivplanredegørelse nr. II.

Med disse bemærkninger i tilslutning til den udsendte skriftlige redegørelse er det mit håb, at der er givet et egnet udgangspunkt for debatten i morgen og for folketingets videre arbejde med energiproblemerne.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konvention om det europæiske meteorologiske regnecenter.

(Første behandling af forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXV) findes i tidenden sp. 3179, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 249).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Arentoft (FP):

Jeg vil gerne have lov til at komme med er kommentar til betænkningen, hvori det hedder:

„Udvalget har behandlet forslaget i to møder og har fra udenrigsministeren modtaget skriftlige svar på en række spørgsmål.“

En lille berigtigelse: vi har fået svarene fra forsvarsministeren. Et af spørgsmålene, som udvalget har stillet, lyder:

„Findes der nogen dokumentation for den tekniske udbygning af systemet, og vil udvalget i bekræftende fald få mulighed for at få et eksemplar til gennemsyn?“

Ministeren svarede:

„Under de drøftelser, der hidtil har været afholdt i de komiteer og underkomiteer, der planlægger centerets arbejde, er der endnu ikke taget stilling til de nærmere detaljer vedrørende centerets edb-udstyr, ligesom der heller ikke er udarbejdet det for centerets drift nødvendige programmel.

Disse spørgsmål vil der først blive taget stilling til i det første år af den indledende fase af centerets opbygning.“

Det er derfor et spørgsmål, hvorledes man er nået frem til beløbet 150 mill. kr. i anlægs-